

Úřad pro ochranu osobních údajů

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7, Tel.: 234 665 111, Fax: 234 665 444; e-mail: posta@uoou.cz

STANOVISKO č. 8/2012

březen 2012 (původně K problémům z praxe č. 2/2007)

Možnost použití osobních údajů z veřejných telefonních seznamů

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) v § 5 odst. 5 mj. stanoví, že při zpracování (tedy např. i shromažďování, používání atd.) osobních údajů za účelem nabízení obchodu nebo služeb může správce či zpracovatel použít jméno, příjmení a adresu subjektu údajů bez jeho souhlasu v případě, že údaje byly získány z veřejného seznamu.

Jeden typ veřejných seznamů, s nimiž řada správců pro výše uvedené účely pracuje, upravuje zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“). Dle § 95 citovaného zákona je veřejným seznamem i seznam účastníků telefonické sítě. Podle § 41 zákona o elektronických komunikacích je povinností podnikatelů zajišťujících veřejně dostupné sítě a poskytujících veřejně dostupné služby elektronických komunikací vést, distribuovat, vydávat a nejméně jednou ročně aktualizovat telefonní seznam účastníků všech podnikatelů poskytujících veřejně dostupné telefonní služby.

Pro vydávání telefonních seznamů zákon o elektronických komunikacích stanoví několik pravidel, z nichž z pohledu ochrany osobních údajů jsou důležitá pravidla vyplývající z § 88 odst. 1 a § 95 zákona o elektronických komunikacích.

Podle uvedeného § 88 odst. 1 je podnikatel poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací povinen technicky a organizačně zajistit bezpečnost poskytované služby s ohledem na ochranu osobních údajů fyzických osob. Jedná se o promítnutí požadavku, který na správce a zpracovatele osobních údajů klade § 13 zákona o ochraně osobních údajů, tedy povinnosti přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu, zneužití či k manipulaci se zpracovávanými osobními informacemi.

V § 95 zákona o elektronických komunikacích jsou uvedeny povinnosti toho, kdo osobní údaje účastníků pro potřeby vydání jejich seznamu shromažďuje. Z nich je v kontextu výše uvedeného ustanovení zákona o ochraně osobních údajů důležité zejména to, že ten, kdo hodlá seznam vydat, je povinen zajistit, aby účastníci mohli u svých osobních údajů uvést, že si nepřejí být kontaktováni za účelem marketingu. Ustanovení § 96 zákona o elektronických komunikacích stanoví, že je zakázáno nabízet marketingovou reklamu nebo jiný způsob nabídky zboží a služeb těm účastníkům, kteří podle § 95 citovaného zákona uvedli, že si to nepřejí.

Zákon o elektronických komunikacích nabyl účinnosti v roce 2005 a od té doby platí uvedené povinnosti těch, kteří shromažďují osobní údaje pro vydání seznamu účastníků. Úřad se však ve své činnosti setkal s případy, kdy si občané stěžovali, že byli osloveni za účelem nabídky obchodů či služeb, přestože v aktuálním účastnickém seznamu je uvedeno, že si tak nepřejí, a nebo již jejich osobní údaje v tomto seznamu vůbec nejsou.

Přestože společnost rozesílající nabídky může disponovat telefonním seznamem, jež byl vydán před účinností zákona o elektronických komunikacích a nenaplňuje tedy výše uvedenou podmínku § 95 tohoto zákona, nelze na základě této skutečnosti zasílat nabídky obchodu a služeb těm účastníkům telefonické sítě, kteří na základě § 95 zákona o elektronických komunikacích u svých údajů v telefonním seznamu uvedli, že si nepřejí být za tímto účelem kontaktováni, nebo jejichž údaje již v seznamu nejsou.

Citovaná ustanovení §§ 95 a 96 zákona o elektronických komunikacích byla podle důvodové zprávy k tomuto zákonu přijata proto, že právo na soukromí fyzických osob a oprávněné zájmy právnických osob vyžadují, aby účastníci mohli určit, zda a které jejich osobní údaje budou v seznamu uvedeny. Pokud konkrétní účastník uvede, že si nepřeje být osloven za účelem marketingu, nebo již nadále své osobní údaje v seznamu účastníků neuvádí, tak by nabízení služeb a obchodu se zdůvodněním, že nabízející disponuje starším seznamem, bylo jednoznačným a nepřijatelným obcházením zákona. Jednalo by se tak o správní delikt dle § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů a mohlo by jít i o správní delikt dle § 118 odst. 1 písm. j) zákona o elektronických komunikacích.

V návaznosti na shora uvedené je tedy dle názoru Úřadu nezbytné, aby ty subjekty, které hodlají používat osobní údaje získané z telefonních seznamů k nabízení obchodu nebo služeb, používaly jako zdroj těchto údajů telefonní seznamy aktuální, tedy poslední vydanou verzi. V opačném případě se vystavují riziku postihu dle výše uvedených sankčních ustanovení.